

Likkutei Sichos

Volume 11 | Mishpotim | Sicha 1

ריש פרשתנו פרק כא

ב: כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ויבשבעת יצא לחפשי חנם... ה: ואם-אמר לאמר העבד אהבתי את-אדני את-אשתי ואת-בני לא אצא חפשי: ו: והגישו אדניו אל-האלהים והגישו אל-הדלת או אל-המזוזה ורצע אדניו את-אזנו במרצע ויעבדו לעלם:

Mishpatim Ch. 21

2. When you acquire a Hebrew slave, he shall serve six years; in the seventh year he shall go free, without payment... 5. And if the servant shall say, I love my master, my wife, and my children; I will not go out free: 6. Then his master shall bring him to the judges; he shall bring him to the door, or to the door post; and his master shall pierce his ear through with an awl; and he shall serve him for ever.

רש"י על פסוק ו

ורצע אדניו את אזנו במרצע. הימנית, או אינו, אלא של שמאל? פ"ל און און לגזרה שנה, נאמר כאן ורצע אדניו את אזנו, ונאמר במצרע תנווד און המטהר הימנית (ויקרא י"ד), מה להלן הימנית, אף כאן הימנית.

וימה ראה און לרצע מכל שאר אברים שבגוף? אמר רבן יוחנן בן זכאי: און זאת ששמעה על הר סיני לא תגנב, והלך וגנב, תרצע. ואם מוכר עצמו, און ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים, והלך וקנה אדון לעצמו, תרצע. רבי שמעון היה דורש מקרא זה כמין חמר: מה נשתנו דלת ומזוזה מכל כלים שבבית? אמר הקב"ה דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים כשפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות

וְאָמַרְתִּי כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים - עֲבָדֵי הֵם וְלֹא עֲבָדִים לְעֲבָדִים - וְהִלֵּךְ זֶה וְקָנָה אֲדוֹן לְעַצְמוֹ, יִרְצַע
בְּפָנֵיהֶם (קידושין כ"ב):

Rashi Verse 6

And his master shall pierce his ear: His right ear, Or perhaps it means the left ear? The Torah states אָזְן - "ear" here and אֹזְן elsewhere, thereby suggesting an analogy based upon verbal similarity. It is stated here: "and his master shall pierce his ear," and it is stated regarding the *meztora* [person with the disease of *tzaraas*-leprosy]: "the right ear of the one who is becoming pure" ([Lev. 14:14](#)). Just as there, the right ear is specified, here too the right ear is meant.

Now, why was the ear chosen to be pierced out of all the organs of the body? Rabban Jochanan ben Zakkai said: The ear that heard on Mount Sinai, "You shall not steal" ([Exod. 20:13](#)) and then went and stole, shall be pierced. And in the case of one who sold himself into servitude, the reason is: the ear that heard, "For the children of Israel are servants to Me" ([Lev. 25:55](#)) and then went and acquired a master for himself, his ear shall be pierced. Rabbi Shimon used to interpret this verse in a beautiful manner like a bundle of pearls - why were the door and the doorpost singled out from all the fixtures in the house? The Holy One, blessed is He, said: The door and the doorpost were witnesses in Egypt when I passed over the lintel and the two doorposts, and I said, "For the children of Israel are servants to Me; they are My servants," servants to Me but not servants of servants (of human beings), and yet this man went and procured another master for himself – let him be pieced in their presence (i. e. let them be eye-witnesses now when this man voluntarily prolongs his state of slavery)! (Kiddushin 22b.)

עִרוּבֵינ מַא,ב. תנו רבנן שלשה דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו אלו הן... ודקדוקי
עניות

Eruvin 41.2: The Sages taught: Three matters cause a person to act against his own will and the will of his Maker, and they are:..extreme poverty.